

Türkiye ile İran arasında imzalanan Yolcu ve Mal Transit ve Nakliyatını Kolaylaştırmayı ve Çoğaltmayı güden Anlaşma ve ekleri ile Ödeme Anlaşması ve eki mektupların onanması hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilân : 15 . XII . 1951 - Sayı : 7983)

No.
5847

Kabul tarihi
10 . XII . 1951

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran Devleti Şehinşahısı arasında 25 Aralık 1949 tarihinde Tahran'da imzalanan Yolcu ve Mal Transit ve Nakliyatını Kolaylaştırmayı ve Çoğaltmayı güden Anlaşma ve ekleri ile Ödeme Anlaşması ve eki mektuplar kabul edilmiş ve onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

12 Aralık 1951

TÜRKİYE İLE İRAN ARASINDA YOLCU VE MAL TRANSİT VE NAKLİYATINI KOLAYLAŞTIRMAYI VE ÇOĞALTMAYI GÜDEN ANLAŞMA

Bir taraftan

Ekselâns Türkiye Cumhuriyeti Başkanı,

Ve diğer taraftan

Majeste Emperyal İran Şehinşahı,

Çıkış veya varış yeri iki memleketten birinde olan yolcu ve malların nakliyatının ve ülkeleri üzerinden yapılan transit sevkiyatının daha fazla gelişmesini sağlamak isteği ile,

Yüksek Âkîd Tarafların bu konularda birbirlerine karşılıklı olarak uyguluyacakları muamelelerin Barselon Konferansı tarafından 14 Nisan 1921 tarihinde onanan transit nakliyatının serbestliği hakkındaki tüzüğün hükümlerine olduğu gibi, Yüksek Âkîd Tarafların bağı buldukları nakliyat ve ulaştırma ile ilgili hususlar hakkındaki bilcümle milletlerarası andlaşma ve anlaşmalara da uygun olacağını kabul ederek,

Yukarda sözü geçen gayelerin gerçekleşmesini sağlayacak en uygun tedbirlerin, anılan milletlerarası Anlaşmaların çerçevesi içinde, bahis konusu nakliyata tahsis edilen yollar üzerinde Yüksek Âkîd Tarafların hükümlerine veya Devlet otoritesi haklarına hâle gelmeden, müşterek Anlaşma ile ilân edilmesinin gerektiği düşüncesiyle,

Bu hususta bir Anlaşma akdine karar vererek, aşağıdaki murahhasları tâyin etmişlerdir:

Ekselâns Türkiye Cumhuriyeti Başkanı için:

Ekselâns Yakup-Kadri Karaosmanoğlu, Büyük Elçi;

Majeste Emperyal İran Şehinşahı için:

Ekselâns Ali-Asgar Hekmat, Dışişleri Bakanı;

Mezkûr murahhaslar usulüne uygun ve mutabek görülen salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra, aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır:

Madde — 1.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İran Devleti Şehinşahi Hükümeti, her biri kendi ülkesi üzerinde, Tahran ve Tebriz şehirlerini Trabzon, İskenderun ve İstanbul limanlarına bağlayan yolları, nakil vasıtalarının muntazam ve kolaylıkla seyrüsefer eylemesini sağlayacak surette inşa, tamir ve idame etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 2.

İşbu Anlaşmada anılan yolların üzerinde yolcu ve mal nakliyatını ve transiti kolaylaştırmak ve çoğaltmak amacıyla, Akıd Taraflardan herbiri, mezkûr yollar üzerindeki seyrüseferin gelişmesi nispetinde, kendi ülkesi üzerinde ve sözü geçen nakliyatın geçtiği en uygun noktalarda, depolar, antrepolar, yükleme ve boşaltma vasıtaları, garajlar, tamir atelyeleri, P. T. T. merkezleri, oteller ve lüzumlu bütün diğer tesislerin yapılmasını temin etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 3.

Yüksek Akıd Taraflardan her biri kendi ülkesinde ulaştırma ihtiyacının gerekli kıldığı şartları haiz ve kâfi miktarda motörlü nakil vasıtasına malik bir servis vasıtasıyla, yukarıda anılan yolların demiryolu şebekeleriyle bağlı bulunmayan bölümleri üzerinde yolcuların ve malların muntazaman naklini temin edecektir.

Madde — 4.

Yüksek Akıd Taraflar, mütekabiliyet şartıyla, merkezi iki taraftan birinde olan ve nakliyat servislerini işbu Anlaşmada anılan yollar üzerinde diğer Tarafın ülkesi içine uzatmak isteminde bulunan nakliyata idare ve ortaklıklarına, iki memleketin herbirinde yürürlükte bulunan mevzuata uygun her kolaylığı göstereceklerdir.

Madde — 5.

Yüksek Akıd Tarafların işbu Anlaşmada anılan yollar üzerinde yolcu ve mal nakliyatını sağlamak üzere görevlendirecekleri servisler, nakliyatın iyi işlemesi ile ilgili bütün meseleleri ve bilhassa evkatı, iki servisin karşılaşmasını, huduttan geçişi ve seyrüseferi ve keza kendin nakil vasıtalarının, 4 ncü madde hükümlerine uygun olarak diğer Tarafın ülkesi içinde yollarına devam etmek imkânlarını, müşterek Anlaşma ile tanzim için temasa gireceklerdir.

Madde — 6.

Yüksek Akıd Taraflar, gerek bâzı resimlerin ilgası veya tenzili, gerek münasip diğer tedbirlerle, işbu Anlaşmada anılan yollar üzerinde yolcu ve mal nakliyatı ile ilgili masrafları mümkün olduğu derecede tenzil eylemeyi taahhüt ederler.

Madde — 7.

İşbu Anlaşmada anılan yollar üzerinde münakaleyi kolaylaştırmak maksadıyla, iki Akıd Taraf yolcu ve mal nakliyatının tâbi tutulduğu idari usul ve tedbirleri ve bilhassa gümrük muayenesi ile pasaport kontrolüne ait olanları sadeleştirmek için gerekli tedbirleri alacaklardır.

Madde — 8.

Türkiye Hükümeti işbu Anlaşmada anılan yollar üzerinde nakledilen mallara İstanbul'da, İskenderun'da ve Trabzon'da transit antrepoları tahsis edilmesi için gerekli tedbirleri almayı ve

mümkün olan en kısa zamanda İskenderun limanında bir serbest bölge ihdası konusunu incelemeyi taahhüt eder.

İran Hükümeti, yukarıda anılan mallara Bazergân'da, Tebriz'de ve Hane'de depolar tahsis edilmesi için gerekli tedbirleri almayı ve ülkesi üzerinde müşterek Anlaşma ile tesbit edilecek bir mevkiide bir serbest bölge ihdası konusunu incelemeyi taahhüt eder.

Madde — 9.

İki memleketten birinin arazisi üzerinden geçen mallar (bagajlar dâhil) ve nakil vasıtaları, işbu arazi üzerindeki nakilleri aktarmalı veya aktarmasız, antrepoya konulmak veya konulmaması suretiyle, nakliyecisi ile yapılan sözleşmenin devamı veya inkızası ve nakil tarzının değişmesi veya değişmemesi hallerinde de olsa, transitin vukubulduğu memleketin hudutları dışında başlayan ve bitecek olan bir nakliyatın ancak bir cüz'ünü teşkil ettiği takdirde, işbu memleketin arazisi üzerinde transit addedilecektir.

Madde — 10.

Transit nakliyatı (giriş ve çıkış dâhil) transit durumu dolayısıyla hiçbir hususi resim veya vergiye tâbi tutulmayacaktır. Mamafih, bahis konusu transit nakliyat üzerinden yalnız işbu transitin gerekli kıldığı mürakabe ve idare masraflarını karşılamaya mahsus olan resim ve vergiler tahsil edilebilecektir. Bu neviden olan biletleme resim ve vergilerin nispeti, mümkün mertebeye, karşılanması gereken masraflar tutarında olmalıdır.

Madde — 11.

Mensei iki memleketten birinde olup diğer memleketin arazisi üzerinde transit olarak bulunan mallar, üçüncü bir memlekete satışları dolayısıyla hiçbir vergiye, harca veya resme tâbi olmıya caklardır. Kezalik yukarıda anılan satış işlemlerine gerek kendi adlarına gerek vekil olarak taraf teşkil eden kimseler de işbu satışlardan mütevellit her türlü vergi mükellefiyetinden (Muamele Vergisi ve Gelir vergileri dâhil) muaf olacaklardır.

Yukarıda anılan vergi muaflığının yukarıda sözü edilen kimselerin hizmetinde bulunan şahıslara her hangi bir şekilde ödedikleri maaş, şerefiye, komisyon veya biletleme diğer ücretler için uygulanmayacağı derkârdır.

Madde — 12.

İşbu Anlaşmanın iyi işlemesine nezaret etmek, bu hususla ilgili her türlü tekliflerde bulunmak ve yukarıdaki maddeler hükümlerinin daha iyi uygulanması için alınacak tedbirler ve yapılacak işler hakkında ilgili makamların onamasına senelik programlar sunmak işleriyle görevlendirilecek Türk ve İran temsilcilerinden müteşekkil daimî bir karma komisyon kurulacaktır.

Karma komisyon, bunu teşkil eden iki heyetten birinin başkanının talebi üzerine münavebe ile Tahran'da ve Ankara'da toplanacaktır.

Madde — 13.

Yüksek âkıdlardan her biri işbu Anlaşma hükümlerinin uygulanması için kendi arazisi üzerinde yetkili makamların alacağı tedbirler arasında bir koordinasyon sağlayacak ve yukarıda 12 nci maddede derpiş olunan Karma Komisyonun tekliflerini tetkik edecek bir merkezi idare makamını tâyin edecektir.

Madde — 14.

İşbu Anlaşma iki Akıd Tarafın her birinin Anayasa usul ve merasimine tâbi tutulacak ve bu

usul ve merasimin ikmalî nota ile diğerk tarafaba bildirilecektir.

Anlaşma son notanın tevdiî tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Aynı tarihte Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran Devleti Şehinşahisi Hükümeti arasında 20 Nisan 1937 tarihinde Tahran'da imzalanan Transit Anlaşması sona erecek ve işbu Anlaşma onun yerine kaim olacaktır.

İşbu Anlaşma iki Âkıddan biri tarafından altı ay evvelinden ihbar suretiyle feshedilmediği müddetçe yürürlükte kalacaktır.

Tahran'da, 25 Aralık 1949 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Hükümeti adına
Y. K. Karaosmanoğlu

İran Hükümeti adına
A. A. Hekmat

Protokol : I

(*Transit ve minakale yolları hakkında*)

Bugünkü tarihte imzalanan Türkiye ile İran Arasında Yolcu ve Mal Transit ve Nakliyatını Kolaylaştırmayı ve çoğaltmayı Güden Anlaşmaya âtfen, iki Hükümet aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

1. Yukarıda anılan Anlaşmada derpiş edilen halen seyrüsefere açık yollar aşağıda kayıtlı bulunanlardır :

- a) Tahran - Tebriz - Bazergân - Gürbulak - Bayazıt - Karaköse - Erzurum
- b) Erzurum - Trabzon
- c) Erzurum - İskenderun
- d) Erzurum - İstanbul
- e) Tahran - Tebriz - Hane - Musul (İran arazisi dâhilinde bulunan kısım)

2. İki Hükümetin yetkili makamları aşağıda kayıtlı yolların inşası için anlaşacaklar ve bu yollar seyrüsefere açıldıkları zaman yukarıda anılan Anlaşmanın hükümlerinden istifade edeceklerdir :

- a) Tebriz - Hoy - Kotur - Van - Bitlis - Diyarbakır - Antep - İskenderun
- b) Rızaiye - Bend - Yüksekova - Hakkâri - Beytüşebap - Şirnak - Urfa - Antep - İskenderun
- c) Rızaiye - Hane - Revanduz - Musul

3. Yukarıda anılan Anlaşmada derpiş olunan demiryolları aşağıda kayıtlı bulunanlardır :

- a) Tahran - Miane
- b) Erzurum - İskenderun
- c) Erzurum - İstanbul
- d) Musul - İskenderun (Türkiye arazisi dâhilinde bulunan kısım)

4. Her iki tarafça inşa edilecek ve iki memleket arasındaki u aştırmayı kolaylaştırmaya yarımacak demiryolu temdit hatları, kezalik yukarıda anılan Anlaşmanın hükümlerinden istifade edeceklerdir.

İşbu Protokol Türkiye ile İran arasında yolcu ve mal transit ve nakliyatını ko'aylaştırmayı ve çoğaltmayı güden Anlaşmanın ayrılmaz bir cüzüdür. Aynı müddetle yürürlükte kalacaktır.

Tahran'da, 25 Aralık 1949 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Hükümeti Adına İran Hükümeti Adına
Y. K. Karaosmanoğlu A. A. Hekmat

Protokol : II

(Gümrük usul ve muameleleri hakkında)

Bugünkü tarihte imzalanan Türkiye ile İran arasında yolcu ve mal transit ve nakliyatını kolaylaştırmayı ve çoğaltmayı güden Anlaşmaya atfen, iki Hükümet yukarıda sözü geçen Anlaşmada anılan yollar üzerinde her iki taraftan sevkedilen mallar için aşağıdaki hükümlere uygun gümrük rejimleri uygulamayı kararlaştırmışlardır.

1. Resmî kurullara veya iki Hükümetten biri tarafından tavsiye olunup diğeri tarafından kabul edilen ortaklık'ara ait kamyonlarla taşınan mallar için, işbu kamyonlar gerekli tertipleri haiz oldukları takdirde, gümrük makamları, şüpheli haller müstesna, bahis konusu malları kamyonlardan indirmeden ve koli muhteviyatını muayene etmeden, gümrük mühürlerini mezkûr kamyonlara vaz'eylemekle iktifa edeceklerdir.

Mezkûr resmî kurullar ve hususi nakliyat ortaklıkları diğeri tarafın ülkesinde temsilciler veya acentalar tâyin edecekler ve bunlar gerek nakil vasıtalarının gerek içindeki malların transit olarak buldukları memleketin arazisi üzerinde mevritlerine tam o'arak varacakları hususunu ilgili gümrük makamlarına karşı tekeffül edecek ve akı halde gümrük resimlerini ödeyeceklerdir .

2. Gümrük makamları transit mallarının girişinde vesika olarak yalnız, transit memleketinin dilinde üç nüsha o'arak tanzim edilmiş manifestoların tevdiini talep edeceklerdir. İşbu manifestolar, harç pullarını karşılamak için gerekli olanlar dışında, her türlü vergi ve resimden muaf olacaktır.

3 Yukarıdaki 1 nci fıkrada anılanların dışında kalan eşhas ve ortaklıklara ait nakil vasıtalarında taşınan transit mallar, beyanname tevdi ve mallar ve nakil vasıtaları için teminat veya kefalet gösterilmesi gibi her iki memlekette yürürlükte bulunan gümrük konusundaki mevzuat hükümlerine gerekli usullerin uygulanmasından sonra, transit rejiminin derpiş eylediği her türlü kolaylıktan istifade edeceklerdir

4. Demiryolu ile sevkedilen mal'ara uygulanacak rejim, bu konu üzerindeki milletlerarası anlaşmalar hükümlerine uygun olacaktır. Transit malları muhtevi vagon'ar, mezkûr mallar için kefalet veya teminat istenilmeden, mühürlenecektir.

Demiryolu ile transit nakliyatının yapıldığı memleketin gümrük makamlarına evvelece bu gibi teminat veya kefalet verilmiş ise, bunlar, malların Demiryolu idarelerine tesliminden sonra, iade edilecektir

5 İki memleketin her birinin arazisi üzerinde transit antrepolarında bulunan transit mallarının satış için teşhirine, tamirine, havalandırılmasına, yıkanmasına ve bunlara benzer her türlü ameliyelere tâbi tutulmasına müsaade olunacaktır. Bunların ambalajları da değiştirilebilecek ve tamir edilebilecektir.

Mezkûr mallar, keza, iki memleketin her birinde yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak, yukarıda anılan ameliyelerin yapılması için memleket içine muvakkaten ithal edilebileceklerdir.

6. İki memleketin her birinde yetkili makamlar özel antrepolar tesisi veya genel antrepolarda özel bölmeler tahsisi için ilgililerle anlaşmalar yapabileceklerdir.

7. Yüksek Âkîd Taraflar yukarıda sözü geçen Anlaşmada anılan münakalâtın her hangi bir gecikme veya güçlüğü mâruz kalmaması için, transit olmaları malların da giriş ve çıkışını kolaylaştıracak gerekli tedbirleri alacaklardır.

İşbu Protokol, Türkiye ile İran arasında Yolcu ve Mal Transit ve Nakliyatını Kolaylaştırmayı ve Çoğaltmayı güden Anlaşma ile aynı tarihte yürürlüğe girecek ve yürürlük süresi iki sene olacaktır.

Süre sonundan üç ay önce feshi ihbar edilmediği takdirde senelik süreler için kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

Tahran'da, 25 Aralık 1949 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Hükümeti adına İran Hükümeti adına
Y. K. Karaosmanoğlu A. A. Hekmat

Protokol : III

(Ulaştırma ve nakil vasıtaları hakkında)

Bugünkü tarihte imzalanan, Türkiye ile İran arasında Yolcu ve Mal Transit ve Nakliyatını Kolaylaştırmayı ve Çoğaltmayı Güden Anlaşmaya atfen, iki Hükümet aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

1. İdare merkezleri Türkiye'de olan resmî nakliyat idarelerinin ve hususi nakliyat kurullarının motörlü nakliyat servislerini Tebriz'e kadar uzatmalarına İran Hükümeti müsaade edecektir.

İdare merkezleri İran'da olan resmî nakliyat idarelerinin ve hususi nakliyat ortaklıklarının motörlü nakliyat servislerini Trabzon'a kadar uzatmalarına Türkiye Hükümeti müsaade edecektir.

Maamafih, yukarda anılan servis temditlerine yalnız transit mallar veya iki memleketten birinden çıkmış veya birine müteveccih mallar için müsaade edilecektir.

2. Yüksek Âkîd Taraflardan her biri arazisi üzerinde yukarda 1 nci fıkrada anılan idare ve ortaklıkların, bu konuda yürürlükte bulunan millî mezuata uygun olarak, mümessillikler ve acentalar tesisine müsaade edecektir.

3. Türkiye Devlet Demiryolları İdaresi bütün servislerine de İran transit mallarına mezkûr idare tarafından uygulanan normal târifenin asgari olarak % 25 i nispetinde bir tenzilât tatbik edecektir. Maamafih, İran transit mallarının senelik miktarı 6 bin tondan az olduğu takdirde, mezkûr İdare yukarda anılan miktardan daha dün bir tenzilât tatbik etmek veya tenzilâtı tamamen kaldırmak ihtiyarını haiz olacaktır.

4. İran Hükümeti yukarda sözü geçen Anlaşmada anılan yollar üzerinde nakledilen malların nakil masraflarının mümkün mertebe tenzil edilmesi ve bunların aynı cins mallar için başka yollar üzerinde tatbik edilen târifelere nispetle daha yüksek bir hadde olmamasını temin için gerekli tedbirleri alacaktır.

İşbu Protokol, bugünkü tarihte imzalanan Türkiye ile İran arasında, Yolcu ve Mal Transit ve Nakliyatını Kolaylaştırmayı ve Çoğaltmayı Güden Anlaşma ile aynı tarihte yürürlüğe girecektir. Yürürlük süresi iki sene olacaktır. Süre sonundan üç ay önce feshi ihbar olunmadığı takdirde, senelik süreler için kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

Tahran'da 25 Aralık 1949 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Hükümeti adına
Y. K. Karaosmanoğlu

İran Hükümeti adına
A. A. Hekmat

TÜRKİYE İLE İRAN ARASINDA ÖDEME ANLAŞMASI

Türkiye ile İran arasındaki transit ticaretinin gelişmesini ve iki memleket arasındaki ödemelerin tesviyesini kolaylaştırmak maksadiyle, Türkiye Hükümeti ve İran Hükümeti aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

Madde — 1.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İran Millî Bankası namına, A. B. D. dolârı ile muharrer, faizsiz ve masrafsız bir «tesviye hesabı» açacaktır.

Madde — 2.

Transit ticareti dolayısıyla Âkîd Taraflardan birinin veya diğerinin borçlu bulunduğu meblâğlar, yukarıda 1 ne maddede derpiş olunan hesap kanalıyla tesviye edilebilecektir.

Madde — 3.

Türkiye'deki ödemeler, İran Millî Bankasının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına göndereceği ödeme emirlerine müsteniden, 1 ne maddede derpiş olunan hesabın zimmetinden yapılacaktır. İran'daki ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının göndereceği tahsilât ihbarnamelerine müsteniden yapılacaktır.

Madde — 4.

İran Millî Bankasının ödeme emirleri ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının tahsilât ihbar nameleri günü gününe sevkedilecek ve hak sahiplerine ödemelerde bulunulabilmesi için gerekli malûmatı ihtiva edeceklerdir.

Madde — 5.

Tahsilât ve ödemeler her iki memlekette kendi millî paraları ile yapılacaktır.

Madde — 6.

Birinci maddede derpiş olunan hesapta tahassül edecek her hangi bir bakiye, alacaklı tarafın ihtivarı ve talebi ile, sterlîn ile tediye suretiyle veya iki memlekette yürürlükte bulunan genel ithalât ve ihracat rejimlerine uygun şekilde mal ihracı ile tasfiye edilebilecektir. Alacaklı memleket yukarıda anılan hesaptaki alacaklarını borçlu memlekette cari ödemeler için de kullanabilecektir.

Madde — 7.

Türkiye'deki ödemelerin süratle yapılmasını temin için iki banka 3 ne maddede anılan İran Millî Bankasının ödeme emirleri yerine kullanılacak ödeme vasıtalarının nevi hakkında anlaşacaklardır.

Madde — 8.

Türkiye'ye gelecek yolcuların ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İran Millî Bankasının talebi üzerine bu müesseseye, 1 ne maddede derpiş olunan hesabın zimmetinden, mezkûr iki banka tarafından müştereken tesbit edilecek miktarlarda, Türk kâğıt parası verecektir. İran Millî Bankası işbu kâğıt paraların satışında yolcuların ithal edeceği

Türk kâğıt paraları konusunda Türkiye'de yürürlükte bulunan mevzuatı nazarı itibara alacaktır.

Madde — 9.

Türk liralарının A. B. D. dolârına ve A. B. D. dolârlarının Türk lirasına tahvili Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının resmî rayici esası üzerinden yapılacaktır.

Riallerin A. B. D. dolârına ve A. B. D. dolârlarının riallere tahvili İran Millî Bankasının resmî rayiçleri esası üzerinden yapılacaktır.

Türk lirası veya rialden başka paralarla muharrer Türk veya İran alacaklarının A. B. D. dolârına tahvili her iki memlekette tatbik olunan resmî rayiçler esası üzerinden yapılacaktır.

Madde — 10.

İranlı borçlular namına yukardaki 1 nci maddede derpiş olunan hesap haricinde ödemelerde bulunmayı istiyen ilgililer, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde dolâr, sterlin veya diğer serbest dövizlerle ödemeler yapmak ihtiyarını haiz olacaklardır.

Madde — 11.

Yukarda anılan iki banka işbu Anlaşmanın iyi işlemesi için uygulanacak teknik hususlar hakkında aralarında anlaşmaya varacaklar ve her iki memlekette yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak bu yolda gereken bileümle tedbirleri alacaklardır.

Madde — 12.

İşbu Anlaşmanın inkızasında, bahis konusu hesapta taraflardan biri veya diğeri lehine bir bakiye kaldığı takdirde, mezkûr bakiye alacaklı tarafın tercihinine göre borçlu tarafça her iki memlekette yürürlükte bulunan genel ithalât ve ihracat rejimlerine uygun olarak mal ihracı veya sterlin tediyesi suretiyle tasfiye edilecektir.

Madde — 13.

İşbu Anlaşma bugünkü tarihte imzalanan Türkiye ile İran Arasında Yolcu ve Mal Transit ve Nakliyatını Kolaylaştırmayı ve Çoğaltmayı Güden Anlaşma ile aynı tarihte yürürlüğe girecek ve yürürlük süresi bir sene olacaktır.

Süre sonundan iki ay önce feshi ihbar edilmediği takdirde senelik süreler için kendiliğinden yenilenmiş sayılacaktır.

Tahran'da 25 Aralık 1949 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Hükümeti adına İran Hükümeti adına
Y. K. Karaosmanoğlu A. A. Hekmat

*Dışışleri Bakanlığı**Tahran, 25 Aralık 1949*

Bay Büyükelçi,

Bugünkü tarihte imzalanan İran ile Türkiye arasında Ödeme Anlaşmasına atfen, aşağıdaki hususları Ekselânsınıza bildirmekle şeref kazanırım:

Yukarda anılan Anlaşmanın 9 ncu maddesinde derpiş edilen A. B. D. dolârının riale nispetle rayiçleri, ithalât, ihracat ve transit muameleleri bahis konusu olduğu ve bu muamelelere hususi bir rayiç uygulandığı takdirde, İran Millî Bankası'na ithalât ve ihracat için tatbik olunan rayiçler olacaktır. Bileümle diğer muameleler için döviz konusundaki mevzuata uygun olarak, ticari olmayan muamelelere uygulanan rayiçler muteber olacaktır.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Büyük Elçi.

Ekselâns

Bay Yakup Kadri Karaosmanoğlu,
Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi

Dışışleri Bakanı

A. A. Hekmat

Türkiye Cumhuriyeti
Büyük Elçiliği

Tahran, 25 Aralık 1949

Bay Bakan;

Ekselânsınızın bugünkü tarihli, mefadı aşağıda yazılı, mektubunu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım:

«Yukarda anılan Anlaşmanın 9 ncu maddesinde derpiş edilen A. B. D. dolârının riale nispetle rayiçleri, ithalât, ihracat ve transit muameleleri bahis konusu olduğu ve bu muamelelere hususi bir rayiç uygulandığı takdirde, İran Millî Bankası'na ithalât ve ihracat için tatbik olunan rayiçler olacaktır. Bileümle diğer muameleler için döviz konusundaki mevzuata uygun olarak, ticari olmayan muamelelere uygulanan rayiçler muteber olacaktır.»

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Bakan.

Ekselâns

Bay Ali - Asgar Hekmat,
Dışışleri Bakanı,
Tahran.

Y. K. Karaosmanoğlu

*Dışışleri Bakanlığı**Tahran, 5 Mart 1950*

Bay Büyük Elçi;

Hükümetimin aşağıdaki hususlar hakkındaki mutabakatını size bildirmekle şeref kazanırım:

25 Aralık 1949 tarihinde imzalanan Anlaşmanın 1 nci maddesinde derpiş olunan hesabın iki tarafça her üç ayda bir tasfiye edilmesi ve bundan maada borçlu tarafın her an borcunu ödemek hakkını haiz olması şartıyla, A. B. D. dolârının altına nispetle halihazırdaki kıymeti (bir ons saf al-

tına \$ 35) değiştiği takdirde değişmenin vâkı olduğu günde mezkûr hesapta mevcut matlup veya zimmet bakiyesi, vâkı değişme nispetinde ayarlanacaktır.

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Büyük Elçi

Ekselâns

Bay Yakup Kadri Karaosmanoğlu,
Türkiye Büyük Elçisi,
Tahran.

Dışişleri Bakanlığını

Tedvire Memur

Ardalan

Türkiye Cumhuriyeti

Büyük Elçiliği

Tahran, 5 Mart 1950

Bay Bakan Vekili,

Mefadı aşağıda yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım:

«25 Aralık 1949 tarihinde imzalanan Anlaşmanın 1 nci maddesinde derpiş olunan hesabın iki tarafça her üç ayda bir tasfiye edilmesi ve bundan maada borçlu tarafın her an borcunu ödemek hakkını haiz olması şartıyla, A. B. D. dolârının altına nispetle hali hazırdaki kıymeti (bir ons saf altına \$ 35) değiştiği takdirde, değişmenin vâkı olduğu günde mezkûr hesapta mevcut matlup veya zimmet bakiyesi, vâkı değişme nispetinde ayarlanacaktır.»

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Bakan Vekili.

Ekselâns

Bay Dr. Ardalan,
Dışişleri Bakanlığını
Tedvire Memur,
Tahran.

Y. K. Karaosmanoğlu

Dışişleri Bakanlığı

Tahran, 11 Aralık 1950

Bay Büyükelçi,

İran ile Türkiye arasında 25 Aralık 1949 tarihinde İmzalanan Ödeme Anlaşmasına atfen, adı geçen Anlaşmanın 6 nci maddesinin aşağıdaki şekilde tamamlanacağını bilgilerine arz etmekle şeref kazanırım:

« Birinci maddede derpiş olunan hesapta tahassul edecek her hangi bir bakiye, alacaklı tarafın ihtiyarı ve talebi ile sterlin ile tediye suretiyle veya iki memlekette yürürlükte bulunan genel ithalât ve ihracat rejimlerine uygun şekilde mal ihracı ile tasfiye edilebilecektir. Alacaklı memleket yukarıda anılan hesaptaki alacaklarını borçlu memlekette cari ödemeler için de kullanabilecektir.

A. B. D. dolârının sterline nispetle rayicinin hesaplanmasında, Milletlerarası Para Fonu tara-

fından kabul edilen rayiç esas olacaktır.»

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay **Büyükelçi.**

Ekselâns

Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Türkiye Büyükelçisi
Tahran

Mohsen Raes
Dışişleri Bakanı

Türkiye Büyükelçiliği

Tahran, 11 Aralık 1950

Bay Bakan,

İran ile Türkiye arasında 25 Aralık 1949 tarihinde imzalanan Ödeme Anlaşmasına atfen, adı geçen Anlaşmanın 6 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde tamamlanacağını bilgilerine arz etmekle şeref kazandırım :

«Birinci maddede derpiş olunan hesapta tahassül edecek her hangi bir bakiye, alacaklı tarafın ihtiyarı ve talebi ile, sterlin ile tediye suretiyle veya iki memlekette yürürlükte bulunan genel ithalât ve ihracat rejimlerine uygun şekilde mal ihracı ile tasfiye edilebilecektir. Alacaklı memleket yurtdışında anılan hesaptaki alacaklarını borçlu memlekette cari ödemeler için de kullanabilecektir.

A. B. D. dolârının sterline nispetle rayicinin hesaplanmasında, Milletlerarası Para Fonu tarafından kabul edilen râyiç esas olacaktır.»

Derin saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Bakan.

Ekselâns

Mohsen Raes
Dışişleri Bakanı

Büyükelçi
Y. K. Karaosmanoğlu

<i>Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 . XII . 1951 ve 1/40
<i>Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 . XII . 1951 ve 4/555
<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa
	:	1 345
	:	9 573:574
	:	11 54:57,93:94,97,101,103,104:107

[Birleşim : 13, 15 — 275 sıra sayılı Basmayazı 13 ncü Birleşim Tutanağına bağlıdır.]